Programma 5 Economie, Kennis en Talentontwikkeling

Provincie Noord-Brabant

Algemene voortgang van het programma

De uitvoering van het programma Economie ligt op koers. Na de vaststelling van het beleidskader Economie 2030 in oktober 2020 is de aandacht vol op de uitvoering gericht en dit doen we nog steeds. Met partners in Noord-Brabant werken we intussen intensief aan de uitwerking van de ambities, de opgaven en de activiteiten waarmee we de beoogde doelstellingen uit het beleidskader willen realiseren. Volgend op het beleidskader zijn er afgelopen jaar de verschillende uitvoeringsagenda's vastgesteld door GS, en is in het najaar van 2021 een extra impuls ingezet om Brabant met name op het vlak van ecosystemen, talentontwikkeling en nieuwe R&D-faciliteiten een inhaalslag te laten maken.
In het kader van de uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Clusters en Triple Helix samenwerking is een zestal innovatiecoalities opgezet en bevinden zich een viertal innovatiecoalities momenteel nog in de ontwikkelingsfase. (Zie Statenmededeling Innovatiecoalities uit de Uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Clusters en Triple Helix Samenwerking 2021 d.d. 7/2/2022 5029699). Vanuit de uitvoeringsagenda circulaire economie ligt de focus dit jaar op het mobiliseren van een brede uitvoeringscapaciteit. Dat doen we samen met andere partijen zoals bv. Rewin, Midpoint Brabant en de BOM. Op die manier versnellen we de uitvoering van projecten en realiseren we circulaire productketens. Ook wordt er stevig ingezet in het bundelen van krachten door bijvoorbeeld in IPO-verband samen te werken met andere provincies en met het rijk in het programma Circulaire economie en bijbehorende transitieagenda's. De uitvoeringsagenda Data-economie is en wordt dit jaar gestart in samenwerking met onze partners. Zo zijn er bijvoorbeeld in alle regio's datacoaches actief om het MKB te ondersteunen bij dataficering. Maar het blijft een grote uitdaging om MKB-ondernemingen goed aan te haken en daarom zetten we extra actie in om meer aandacht/zichtbaarheid te genereren. Ook is er vanuit Braventure een programma gestart voor startende databedrijven. De laatste uitvoeringsagenda, versterking campussen, stedelijke innovatiedistricten, fieldlabs en hybride leeromgevingen is als laatste vastgesteld afgelopen zomer. Dit jaar zetten we maximaal in op het uitdagen van kennisinstellingen, bedrijfsleven, stuwend midden- en kleinbedrijf en overheden om met oplossingen te komen voor (maatschappelijke) uitdagingen in zogenaamde innovatiecoalities. Als voorbeeld zijn daar te o.a. te noemen; Breda Gaming en Pivot Park (i.r.t. gezond ouder worden). Daarbij trachten we aan te sluiten bij de kennispositie en industriële basis van clusters die al aanwezig zijn in Brabant. Dit biedt geweldige kansen voor de provincie om ons te positioneren voor de groeimarkt van morgen. Verder vindt regelmatig een directeurenoverleg met de Brabantse campussen plaats, waarin gesproken wordt over gezamenlijk optrekken richting ecosysteemversterking. Mede op wens van de Staten is in een laatste overleg ook gesproken over de manieren om circulair bouwen te versnellen, oa in de uitbreiding van concrete gebouwen op de campussen en/of in aanleg van circulaire fieldlabs.
Conform de "Impuls Beleidskader Economie 2030" werken we aan de voorbereiding van enkele grote projecten, zoals Artificial Intelligence en Pivotpark, waarmee we tevens de koppeling leggen met de toekenningen vanuit de 2e tranche Groeifonds.
Om de positie op Regional Innovation Scoreboard Index te verstevigen is een extra investeringsimpuls ingezet om de innovatiekracht van Brabant te versterken. Hiermee versnellen we de realisatie van de bestaande KPI's uit de bestaande uitvoeringsagenda's, geven we meer impact én spelen we slim in op de nieuwe kansen (middelen) die komende jaren vanuit het Rijk (groeifonds, RRF, nieuw kabinetsbeleid) en Europa (oa EFRO, Interreg JTF) worden aangeboden. Met onze partners (o.a. triple helixorganisaties, Kennispact in het hoger onderwijs) in de regio zijn de eerste afspraken gemaakt om tot concrete resultaten te komen.
T.a.v. provinciale cofinanciering Europese programma's zijn er op basis van de "Europese kansenkaart" bij verschillende programma's sessies georganiseerd waarin de kansen t.a.v. potentiële EU-middelen zijn besproken en gevraagd is om middelen te reserveren voor provinciale cofinanciering. Deze middelen zullen bij burap II 2022 in begroting verwerkt worden.

Bij al deze uitvoeringsagenda's dient nog wel meegenomen te worden dat de arbeidsmarkt zich momenteel in een crisis bevindt, waarbij binnen nagenoeg alle beroepsgroepen grote personeelstekorten bestaan. Voor de provincie betekent dit dat er op korte termijn wordt gekeken naar de mogelijkheden van om- en bijscholing (met het platform Brabant Leert zijn momenteel al 6.000 Brabanders geholpen met bij- en omscholing) en is een subsidieregeling 'Arbeidsmarktinfarct' in de maak. Ook de arbeidsmarktregio's zelf onderzoeken mogelijkheden om dit probleem voor de korte- en lange termijn aan te pakken.
Met het aantrekken van (inter)nationaal talent en het behouden van talent voor de Brabantse arbeidsmarkt streven we naar een meer evenwichtige arbeidsmarkt op de lange termijn. Zo willen we het talent met traineeships 'verleiden' voor de Brabantse arbeidsmarkt. Verder is in maart 2022 een vernieuwde Pact structuur in werking getreden, het Pact 2.0. De insteek is een meer inhouds- en actie-gedreven Pact. Vanuit het arbeidsmarktbeleid van de arbeidsmarkregio's, de gemeenten, de B5, de kennisinstellingen, het bedrijfsleven, de sociale partners en de provincie vormen bovenstaande thema's onderdeel van hun meerjarenprogramma's, triple-helix structuren etc. Binnen het Pact zorgen we voor onderlinge verbondenheid en zetten we Brabant breed extra in op specifiek deze 3 thema's; Leven Lang Ontwikkelen, Jeugd en Internationale medewerkers. M.b.t. Statushouders, is op 1 januari 2022 de nieuwe wet Inburgering in werking getreden. In Brabant kunnen via de arbeidsmarktregio hierdoor statushouders trajecten op maat volgen, en daarbij kunnen de regio's ook een beroep doen op een aanvullend aanbod van opleidingen die ontsloten zijn via Brabantleert.

Wat willen we bereiken?

Stimuleren van missie-gedreven innovatie door sterke ecosystemen en clusters van bedrijven.

Indicatoren:

- **Brabantse positie op de (RIS) en (RCI) ranglijsten**
  RIS is de Regional Innovation Scoreboard van de Europese Commissie, een gerenommeerde lijst van de meest innovatieve regio's in Europa (250 regio's in totaal). Onze ambitie is in 2030 minimaal bij de beste 15 regio's te horen. De huidige innovatiepositie (plek 36 in 2021) betekent dat we een uitdaging hebben.
  RCI is de Regional Competitiveness Index, eveneens van de Europese Commissie. Deze index meet het concurrentievermogen van alle Europese regio's, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur en opleidingen. Brabant scoort hoog op opleidingsniveau en technologisch niveau. Huidige positie: 20 (2019)
- **Jaarlijks procentuele toename van het bruto regionaal product (BRP).**
  Het BRP groeit in 2021 (t.o.v. 2020). In de begroting brengen we in beeld welke resultaten we leveren voor de structurele deel van de begroting. Voor meer inzicht in de prestaties uit de uitvoeringsagenda's verwijzen we naar het programmeringsdocument dat GS eind augustus 2021 aan de Staten heeft aangeboden.

Stand van zaken

Wat gaan we daarvoor doen?

Een impuls aan de circulaire economie/samenleving
Omschrijving (toelichting)

Outcome-Indicator	2022	2023	2024	2025

grondstofverbruik				In 2030 is 50% van ons primaire grondstofverbruik verminderd

Output-Indicator	2022	2023	2024	2025
Vergroten bewustwording binnen het thema maakindustrie	80 bedrijven zijn benaderd om ze te enthousiasmeren	250 bedrijven zijn benaderd		
Binnen het thema Voedsel en het project Agrofoodvoice worden 2 concrete initiatieven uitgevoerd m.b.v. innovatiecontracten en vouchers.	1 project met voucher uitgevoerd	2 projecten met vouchers zijn uitgevoerd.		Reststromen worden beter benut en leidt tot minder voedselverspilling, stimuleert de eiwittransitie.
Optimaliseren biobased ecosysteem	2 onderzoeksopdrachten zijn uitgevoerd			
Aanjagen van circulaire initiatieven binnen het thema bouw	2 projecten zijn gestart	6 projecten zijn gestart	7 projecten gestart	

Voor een uitgebreider overzicht van prestaties/resultaten verwijzen we naar het programmeringsdocument EKT 2021-2023

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Een impuls in digitalisering
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023	2024	2025
Datamaturiteit van het stuwende mkb	750 MKB-bedrijven hebben online datascan gedaan**)		Stijging naar gemiddeld 3,5 (op schaal van 1 tot 5)	
Omvang Brabantse data-economie	2 nieuwe icoonprojecten**)		Groei van de waarde van de Brabantse data-economie (€) met 20 %	

	Programma voor datastarters**)	Groei van het aantal bedrijven in de Brabantse data-sector met 15%
	2 nieuwe digitale werkplaatsen **)	Groei van het aantal data-professionals in Brabant met 6 %

Voor een uitgebreider overzicht van prestaties/resultaten verwijzen we naar het programmeringsdocument EKT 2021-2023.

**) De UA Data-economie is begin 2021 goedgekeurd. Vervolgens hebben we overleg gevoerd met onze uitvoeringspartners. Een groot deel van die overleggen resulteren in projectplannen in de 2e helft van 2021. De effecten van de acties kunnen daarom ook pas na 2022 worden gemeten. Eind 2021 bepalen wij de nulmeting door een vernieuwd data-onderzoek zoals dat ook in 2018 is uitgevoerd door JADS en de BOM. In 2024 zullen we dat onderzoek herhalen om daarmee het resultaat van onze activiteiten te kunnen bepalen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We versterken het organiserend vermogen in triple helix samenwerkingen op verschillende niveaus: in steden en op regionaal niveau
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023	2024	2025
Geharmoniseerde jaarplannen & afsprakenkaders	6 (4 regio's, BOM & Braventure)			

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We zorgen dat rondom sleuteltechnologieën zogenaamde innovatie-coalities tot stand komen
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023	2024	2025
Innovatiecoalities	Min. 5			

Voor een uitgebreider overzicht van prestaties/resultaten verwijzen we naar het programmeringsdocument EKT 2021-2023

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We zorgen voor een organisatorisch sluitende keten voor de ondersteuning van innovatieve starters, groeiers en scale-ups.
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023	2024	2025
Slagings% innovatieve startups in Brabant	*)	*)	*)	10% hoger dan in 2020
Aantal nieuwe snelle groeiers in Brabant	5	5	5	5

*) In het najaar 2021 worden met BOM en Braventure afspraken gemaakt over de activiteiten die nodig zijn om de doelstelling (2025; 10% t.o.v. 2020) te realiseren. Hiertoe wordt een jaarlijkse monitor ontwikkeld waarin de voortgang te volgen is.
Voor een uitgebreider overzicht van prestaties/resultaten verwijzen we naar het programmeringsdocument EKT 2021-2023
Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Inzetten op talentontwikkeling voor de kenniseconomie van morgen

Indicatoren:

- **Spanningsindicator Brabantse arbeidsmarkt**
  De spanningsindicator Brabantse arbeidsmarkt geeft de verhouding aan tussen het aantal vacatures en het aantal kortdurend werklozen. De indicator vergelijkt dus de actuele vraag naar personeel ten opzichte van het actueel beschikbaar aanbod.
  In het 1e kwartaal (Q1) 2020 was de gemiddelde spanningsindicator onder de vijf Brabantse arbeidsmarktregio's 1,51 Arbeidsmarktcijfers Om tot een evenwichtige arbeidsmarkt te komen zou de spanningsindicator voor alle sectoren tenminste lager moeten worden dan deze in Q1 2020 was met als optimale eindwaarde 1,0.

- **% bruto arbeidsparticipatie (werkgelegenheid)**
  De bruto arbeidsparticipatie wordt gemeten ten opzichte van de totale beroepsbevolking in de leeftijd van 15–75 jaar. In Q1 van 2020 was er een bruto arbeidsparticipatie van 71,3%.(zie opendata.cbs).Omdat de coronacrisis een hevig negatief effect heeft gehad op de bruto arbeidsparticipatie is het streven om deze op het niveau van Q1 2020 te krijgen.
- **Succes broedplaatsen**
  Het succes van broedplaatsen wordt gemeten in het aantal broedplaatsen wat versterkt is, door onderwijs en bedrijfsleven beter met elkaar te verbinden en zichtbaar programma's met elkaar in te richten en talent te ontwikkelen.

Stand van zaken

Wat gaan we daarvoor doen?

Leren en ontwikkelen
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023
Brabant leert; Minimaal 5000 Brabanders krijgen de mogelijkheid zich gesubsidieerd om- en bij te scholen	2500	2500

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Aantrekken en behouden van nationaal en internationaal talent
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023
Aantrekken van 500 extra talenten en binden aan Brabant via de programma's Talent attraction Programm en International student programm.	250	250
Het Innovation Makers Programma zorgt ervoor dat we 3500 talenten met behulp van innovatieve challenges zich beter kunnen voorbereiden op de arbeidsmarkt.	500	3000
Ontwikkeling van 10 broedplaatsen waar talent en bedrijfsleven elkaar treffen	5	5

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Inzicht in de arbeidsmarkt ontwikkelingen t.b.v. maatschappelijke transities
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023
1 Human Capital Agenda die maximaal inzicht biedt in de benodigde vaardigheden voor maatschappelijke transities	50%	100%

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)
De aanpak voor het opwerken van 1 geïntegreerde Human Capital Agenda voor toekomstige banen vindt gefaseerd plaats. In de agenda wordt met het onderwijs (MBO en HBO) samengewerkt aan actieplannen

per transitie, en hierbij wordt een koppeling gelegd met nationale financiering, waardoor wel enige vertraging ontstaat in de uitwerking (ivm de lange kabinetsformatie). Focus in 2022 ligt op de HC- Agenda Energietransitie en op een gezamenlijke HC-Agenda AI & digitalisering, twee belangrijke pijlers van de toekomstige arbeidsmarkt in Brabant.

Wat willen we bereiken?

Realiseren van sterkere clusters door Europese en internationale samenwerking

Stand van zaken

Wat gaan we daarvoor doen?

Bouwen en onderhouden van contacten en netwerken voor internationale innovatiesamenwerking
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023	2024	2025
Brabant Innovation Days (BID) die leiden tot -nieuwe contacten -contracten kennisinst..en bedrijven	4 BID's 320 10	4 BID's 320 10	4 BID's 320 10	4 BID's 320 10
Aansluiten bij innovatiecoalities	5	5	5	5

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Continueren van investeringsbevordering
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023	2024	2025
Aantal leads	35	35	35	35
Aantal arbeidsplaatsen	1000	1000	1000	1000

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Stimuleren van de internationale handel
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023

Aantal handelsbevorderende activiteiten	12 handelsmissies 12 informatie-bijeenkomsten 90 trade relationsgesprekken	12 handelsmissies 12 informatie-bijeenkomsten 90 trade relationsgesprekken
Aantal deelnemende bedrijven/kennisinstellingen	60	60

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Het versterken van de ruimtelijke-economische structuur

Indicatoren:

- Provincie Noord-Brabant scoort gemiddeld op de Brede Welvaartsindicator (BWI in 2021)
- Groei werkgelegenheid

Stand van zaken

Wat gaan we daarvoor doen?

Bijdragen aan campusontwikkeling
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023
Ontwikkelperspectief (roadmaps) campussen	3	3
Opwerken broedplaatsen/hybride leeromgevingen waarbij arbeidsmarkt en bedrijfsleven worden verbonden	10	

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

(Door)ontwikkelen van stedelijke innovatie districten
Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023
Verkenning Brabantse steden	2	2
Ondersteuning fieldlabs/faciliteiten	5	3

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ontwikkelingen en onzekerheden

- Arbeidsmarktinfarct
  De krapte op de arbeidsmarkt, zeker in enkele specifieke sectoren kan de komende jaren een flinke beperking worden voor de groei van de Brabantse economie in het geheel en specifiek als het gaat om de ontwikkeling voor de kenniseconomie van morgen.
- Krapte op de woonmarkt
  De krapte op de woonmarkt is niet zo zeer een directe bedreiging voor sec de Brabantse economie, maar drukt wel op de brede welvaartsindicator en kan verder indirect een hinder zijn bij het versterken van de ruimtelijk-economische structuur door een gevecht om de ruimte.
- Oorlog in Oekraïne
  Ook in Brabant zullen we de (economische) gevolgen merken van de oorlog in Oekraïne. Zo kunnen bedrijven direct schade ondervinden van de sancties tegen en van Rusland. Ook prijsstijgingen van verschillende producten en grondstoffen kunnen de ontwikkeling van de Brabantse economie raken. M.b.t. circulaire economie zien we door de oorlog enerzijds een positief effect t.a.v. besef en bewustwording, anderzijds een negatief effect voor de concrete korte termijn uitvoering vanwege andere hogere prioriteiten (tekorten, levertijden, overleven) bij bedrijfsleven.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

5. Economie	Begroting t/m wijz. 1	Wijziging 2	Begroting t/m wijz. 2
Lasten	59.699	26.422	86.121
Baten	103	8.427	8.530
Saldo baten en lasten	59.596 N	17.994 N	77.590 N